

Ida-Virumaa õiglase ülemineku
protsessi juhtkomisjoni koosolek

31.05.2024 nr 9.2-4.3/21-
27/02/2558

PROTOKOLL

Koosoleku toimumise koht:
Virtuaalselt (MS Teams)

Koosoleku toimumise kuupäev:
22.05.2024

Algus kell 14.00

Lõpp kell 16.45

Juhatas: Valitsuse Ida-Viru esindaja Jaanus Purga
Protokollis: Ivan Sergejev

Võtsid osa (komisjoni liikmed ja asendusliikmed): Anu-Maaja Pallok, Eda Silberg, Eili Lepik, Ille Nakurt-Murumaa, Indrek Reimand, Kadri Tali, Kaupo Sempelson, Kertu Laherand, Mare Roosileht, Margus Ilmjärv, Marilin Sternhof, Martti Kalvik, Meelis Kuusk, Meelis Paavel, Pille Sööt, Priidu Ristkok, Sander Vaikma, Teet Kuusmik, Triin Tomingas, Tõnis Seesmaa, Ulla Saar.

Kutsutud: Erki Varbola (EISA), Indrek Kaing(MKM), Kristel Lopsik (RTK), Kristi Sell (RTK), Margus Haidak (HTM, Renno Veinthali ja Katrin Kiisleri asendajana), Monica Hankov (EISA), Piret Hartman (REM), Regina Sergejeva (SOM), Tanel Ross (KLIM), Tarmo Kivi (REM), Terje Kuus (RTK), Urmo Merila (RTK).

PÄEVAKORD:

1. Tervitussõnad (Valitsuse Ida-Viru esindaja);
2. Vahepealsete arengute ülevaade (RM);
3. Ettevõtlusmeetmete seisu ülevaade ja rakendamise prognoos (EISA);
4. Muude ÕÜF meetmete staatuse lühiülevaated (lauaring);
5. ÕÜF kava lõpliku muudatusettepaneku tutvustus ja arutelu;
6. Muud küsimused.

1. Tervitussõnad

Valitsuse Ida-Viru esindaja Jaanus Purga avas koosoleku:

Vahepeal on palju muutunud. Positiivne pool – ettevõtlusmeetmetes on toimunud kiire edasiareng. VKE meetmega läheb hästi; ettevõtted kiidavad EISA't, et alates veebruarist on

menetlused läinud kiiremateks. Negatiivsel poolel on see, et mõned taotlejad, kellest mõned on jõudnud oma projektidega päris kaugele, on ära kukkunud. Kahju. Õnneks, tulnud on juurde ka hulga uusi taotlejaid. Mure on korterelamute rekonstrueerimise meetmega, mis ei ole päris nii kiiresti edasi arenenud, nagu oleks tahtnud, ning ilmselt läheb laivi alles sügisel. Mure on ka teadmismahukuse meetmega, kus toimub stagnatsioon – meetmes on palju projekte, aga nad ei liigu edasi ja see teeb murelikuks. Tegeleme sellega.

Täna peame koos vaatama ja otsustama, kas ja kui palju peame ÕÜF kavas muutma.

2. Vahepealsete arengute ülevaade

Rahandusministeeriumi õiglase ülemineku protsessi koordinaator, Ivan Sergejev, andis ülevaate vahepealsetest arengutest:

- Kogu ÕÜF paketist on tänase seisuga toetuse andmise tingimuste õigusaktidega kaetud 305,4 miljonit eurot (ehk u 90% ÕÜF kogumahust). Kohustustega on kaetud 132,2 miljonit eurot (u 39% ÕÜF kogumahust), millest ettevõtlusmeetmetes võetud kohustused moodustavad u 41%. Kinnitamata on veel ettevõtluse tugiteenuste meetme Jõhvi inkubaatorite osa, samuti haridusmeetme avatud voorud ja Kliimaministeeriumi ringmajanduse korraldamise osa. Kõigis käivitatud meetmetes on tegevused käimas.
- Eelmise juhtkomisjoni koosoleku järgselt prioritiseerisime teiega koos ÕÜF kava muudatusettepanekuid ja esitasime neid VV kabinetile. VV 4.04 kabinetis otsustati edasi liikuda kahe variandiga: variandi A fookuses oli elektrivõrgu tugevdamine, variandi B keskmes – IVKH psühhiaatriakeskus.
- Vahepeal toimus elektrivõrgu tugevdamise ja IVKH psühhiaatriakeskuse projektide arendamine ning eel-läbirääkimine Euroopa Komisjoniga. Tulemus: elektrivõrk on OK, IVKH psühhiaatriakeskus ÕÜF vahenditest abikõlblik pigem ei ole. Sellest tulenevalt, koostasime ja saatsime paar nädalat tagasi muudetud ÕÜF kava teksti mustandi EK'le esmaseks läbivaatamiseks.
- Ettevõtlusmeetmetes on toimunud tugev edasiareng. Häid märke on ka teistes meetmetes: näiteks, piirkondliku algatuse toetusmeetmes on keskmiste projektide voores olnud mitmekordne ületaotlemine, mis on fondi vaatest väga positiivne.
- Võitlesime Euroopa Komisjoni käest välja VKG plasti pürolüüsi projekti toetamiseks põhimõttelise nõusoleku.
- ÕÜF kommunikatsioonikampaania läks oodatust 2 korda paremini: veebilehte külastati peaaegu 10 tuhat korda, ootasime umbes 5 tuhat külastust; idavirufond.ee on nüüd Google otsingus kõrgel kohal.

3. Ettevõtlusmeetmete seis ülevaade

EAS-i ja KredEx-i ühendasutuse toetuste osakonna juhataja Monica Hankov andsid ülevaate ÕÜF ettevõtlusmeetmete rakendamise seisust:

- ÕÜF ettevõtlusmeetmed on ilusti käima läinud.
- Nelja meetme peale kokku – suurinvesteeringud, VKE investeeringud, teadmismahukus ja inkubatsiooniteenused – on rahastatud 26 projekti. Kohustustega on kaetud 1/3 kogueelarvest (69,4 miljonit eurot 218-st miljonist). Kõik voorud on jooksvalt lahti. Inkubaatorite meetmega ettenähtud tegevustest on jõustatud pool; TA meetmes on tõesti seis pigem seisev.
- EISA liigendab projekte staatuse järgi järgmiselt. „Rahastatud“ tähendab, et otsus projekti toetamiseks on tehtud ja tegevustega on alustatud. Mõnikord tehakse rahastamise otsus

kõrvaltingimusega – sellisel juhul on ettevõttel kuni 3 kuud aega tingimusi täita. „Menetluses“ tähendab, et EISA on projektiplaani heaks kiitnud ja on hetkel põhitaotluse ootel. „Eelnõustamisel“ tähendab, et projekt on alles esimeses arengufaasis (sh saanud konsultatsiooni partnerorganisatsioonides, nt IVEK või IVIA); nendesse peab suhtuma teatud reservatsiooniga, kuna ei ole veel selge, kas nad realiseeruvad taotlusteks.

- Kui kõik kokku lüüa, siis projektide poolt taotletav toetuse maht on hetkel 293,5 mln eurot. Neist „rohelisega“ on märgitud 92,7 mln (43%) – need on kohustustega kaetud või nende projektiplaani on heakskiidetud. Projektiplaani koostamise staadiumis on projekte toetuse sooviga 87,8 mln eurot – need on ka suhteliselt kindlad projektid, kuna projektiplaani koostamiseks peavad projekti üksikasjad olema ettevõtjal suhteliselt hästi läbi mõeldud. Eelnõustamisel, kuid kes ei ole üldse dokumentidega EISA-ni jõudnud on 114 mln euro väärtuses projekte.
- Seega, kui vaadata kõike koos, siis oleme eelarvega just kui lõhki, kuid peab arvestama, et kõik eelnõustamised ei pruugi realiseeruda taotlusteks, ning ka heakskiidetud projektid ei pruugi realiseerida täismahus. EISA kogemus on, et mitte kõik ei suuda tagada piisavas mahus omafinantseeringut. Praktika näitab, et kuni 25% heakskiidetud projektidest kukuvad ära.
- Seega, EISA sõnum on järgmine: tendents on väga hea, taotlusi on esitamisel ja ettevalmistamisel, ning soovijad peaksid kiiremas korras EISA-le dokumente esitama. Kui eelarve lõhki veel ei ole ja täiendavaid projekte saab veel menetlusse võtta.
- Põhilised riskid on projektide realiseerimine ja reaalsete väljamaksete tagamine. Tulenevalt ka ReactEU kogemusest, võiks kaaluda ülebroneeringu võtmist, kuni 15%.

Juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Kommentaar (Jaanus Purga):* Eelnõustamisel olevad projektid on juba esmase reha läbinud (partnerorganisatsioonide poolt), nii et nende tõenäolisus on juba kõrgem.
2. *Küsimus:* Paljud ettevõtted võtavad laenu OF tagamiseks. Kas EISA-ni on jõudnud sel teemal tagasisidet?

Vastus: Selliseid otsuseid, kus on kõrvaltingimus OF tagamine, on mitu. Tähtaeg 3 kuud. Vahendid seisavad, aga tegu on oluliste investeeringutega, mis on seda väärt, ja EISA otsus toetuse eraldamise kohta kindlasti aitab investoritel pankadega läbi rääkida.

Täiendav küsimus: Kas soovitate taotlejatele, mis panga poole pöörduda?

Vastus: Ei soovita. See on ikkagi ettevõtja enda ülesanne ja tavaliselt räägitakse mitme pangaga korraga. Iga panga poliitika ja tingimused on erinevad.

3. *Küsimus:* Kas saame siis rääkida nüüd rahapuudusest ÖÜF ettevõtlusmeetmetes?

Vastus: Kindlasti mitte. Kui on otsustega kaetud üle poole eelarvest, siis võib hakata rääkima, et on vaja kiirustada. Aga hetkel poole eelarve ulatuses me räägime ikkagi vaid potentsiaalset, mitte kindlatest asjadest.

4. *Kommentaar (Ille Nakurt-Murumaa):* Oleme oma liikmetelt kuulnud, et ettevõtjad otsivad konsultante, ning Ida-Viru spetsiifikast tulenevalt otsitakse eelkõige kakskeelseid konsultante. Selliseid konsultante ei ole palju, nii et paljud taotlused ootavad konsultantide taga.

5. *Küsimus:* TA-meetmes on projekte eelnõustamisel palju, aga taotlusi ei ole. Mis seal seis on?

Vastus: Need on reeglina päris keerulised projektid, mis võtavadki aega. Samas, EISA hinnang on see, et selles meetmes võibki raha üle jääda, u 6,25 mln eurot. Oleme mõtlemas, kas saab teha midagi, et hoogu juurde anda. Samas, mõned on kohe korraga kolme projektiga sees. Toetuse suurus on ka hetkel muutumisel (seoses VTA määra muutumisega) – mitmed ootavad just seda.

Täiendav vastus (Erki Varbola): Mitme ettevõtte puhul on probleemiks OF tagamine – projekt ise on hea, aga raha selle elluviimiseks ei ole.

Kommentaar (Jaanus Purga): Oleme Ivaniga uurinud. Uusi huvilisi väga ei ole ja need kes on, ei liigu. Ilmselt on osa probleemist majasisene ka.

6. *Küsimus:* Mis on projektide valdkonnad? Missugune see uus Ida-Viru majandus tuleb?

Vastus: Üle poole on töötlev tööstus, umbes 25% – turism, muid pisikesi on ka. Suurinvesteeringud peavad panustama ka TAIE valdkondadesse.

4. Muude ÕÜF meetmete staatuse lühiülevaated

Juhtkomisjonis esindatud ministriumite esindajad andsid lühiülevaateid oma meetmete rakendamise staatusest:

- **Haridus- ja Teadusministeeriumi** kõrghariduspoliitika ja elukestava õppe osakonnajuhataja Margus Haidak andis ülevaate Haridus- ja Teadusministeeriumi portfelli kuuluvate ÕÜF meetmete edenemisest:

HTM'il on rakendamisel kaks meetet. TA meetmes tegevused käivad, 1,7 mln eurot on tänaseks välja makstud. Haridusmeetme täiendkoolituste osas – veebruaris esitati partnerite poolt tegevuskavad, mis kinnitati HARNO direktori allkirjaga aprillis. Riiklik koolitustellimus sai mais ka allkirja – käesoleva aasta jooksul rahastatakse ÕÜF'ist RKT koolitusi 1,5 mln euro ulatuses; järgmisel aastal – uus RKT. Mõned koolid on juba avalikustanud oma programme.

Töös on avatud voorude määrus – see pole veel kinnitatud, aga eelnõu olemas, seletuskiri on koostamisel; läheb veel natuke aega. Sügisel tahetakse seda käivitada ja kasutada palju lihtsustusi, et oleks taotlejate jaoks võimalikult lihtne. See meede on aga oluline. IVKHK investeeringute kohta käivad ka arutelud; otsust veel ei ole, laual mitu varianti.

Otseselt ei näe ohtu, et vahendid jääksid kasutamata.

Juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Kommentaar (Mare Roosileht):* On maikuu lõpp, kuid haridusmeetmes ei ole veel mitte ühtegi kuludokumenti eelmise aasta kohta aktsepteeritud. Esitasime ära kaks maksetaotlust, varsti esitame ka kolmanda. Kulud ulatuvad varsti 0,5 mln euroni, mis on kolledži jaoks suur summa. Raske on sellises olukorras võtta vastu otsuseid, kui ei tea, mis kulud on abikõlblikud ja mis ei ole.

Vastus (Kristi Sell): Ei oska hetkel vastata. Suhtleme kolledžiga eraldi. Väljamaksete sujuvamaks liikumiseks esitage aga palun väljamaksetaotlusi jooksvalt ja väikesemas mahus.

Täiendav kommentaar (Kristel Lopsik): Ühe väljamaksetaotluse panime seisma seoses sellega, et ei olnud selge plastipürolüüsi abikõlblikkus ÕÜF vahenditest. Nüüd saime Euroopa Komisjoni vastust ja saame edasi liikuda.

- **Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi** tööala asekanstler Ulla Saar andis ülevaate ÕÜF tööturu meetmetest:

10 inimest on saanud töölt-töele toetust ning 3 inimest asusid õppima. Tulenevalt praktikas esile tulnud kaasusest, laiendame toetuse saajate ringi.

Juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Küsimus:* Kas Töötukassal ei ole praktikas tekkinud probleeme sellega, et inimene peab uuele tööle asuma 100 päeva jooksul, kuid kui ta tahab kasutada mõnda muud teenust (nt saada täiendkoolitust), siis need 100 päeva ikka jooksevad ja inimene võib saada toetusest ilma?

Vastus: Hetkel ei ole infot, et sellega oleks probleeme tekkinud.

2. *Küsimus*: Suhteliselt väike arv toetusesaajaid. Kas huvi on leige, info ei jõua kohale või on muu tõrge – mis on Töötukassa tagasiside?

Vastus (Meelis Paavel): Oluline oli skeemi avada, et turvavõrk põlevkivisektori töötajatele oleks loodud. Tänapäevane olukord on selline, et õnneks ei ole sektoris olnud suurkoondamisi. Sihtgruppi teavitamiseks on tehtud eraldi kampaaniat jne. Kui peaks midagi juhtuma, siis oleme valmis.

- **Kliimaministeeriumi** rohereformi osakonna juhataja Eili Lepik andis ülevaate Kliimaministeeriumi ÖÜF meetmetest:

Enamus asju on töös. Kiviõli kaugküte – soojaostu hange on väljas. Korterelamute rekonstrueerimise meede on natuke toppama jäänud. Ringmajanduse teemad – jäätmekäitluse meetme TAT on ametlikku kooskõlastusringi läbinud ja probleemid on leidnud lahendust, 10. juuni paiku saab allkirjastatud.

- **Sotsiaalministeeriumi** välisvahendite osakonna juhataja Marilin Sternhof andis ülevaate kemikaalide riskihindamise ning sotsiaal- ja terviseteenuste meetmetest:

Kemikaalide riskihindamise meetmes eelmisel nädalal allkirjastati käskkirja muudatus, mille kohaselt viib enamust tegevustest ellu SOM ise; järgmisel nädalal allkirjastatakse ka vastavad lepingud. Sihtide saavutamine ohus ei ole. Sotsiaal- ja terviseteenuste meetmes on läbi viidud erinevaid infopäevi ja üritusi. Tegevustega on käima saadud. Varsti hakkavad ka väljamaksed kasvama.

Juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Kommentaari (Meelis Kuusk)*: IVOL'i poolt kinnitame, et tegevused on käima läinud. Meeskond on koos (3 in), üht otsitakse veel. Kommunikatsioon on hästi palju – eraldi perearstidega, haiglatega, KOV'idega, jne. Huvi tegevuste vastu on suur. Varem ei ole IVOL sotsiaalvaldkonnaga tegelenud, nii et tegevuste käima lükkamine võttis aega, aga tänaseks on skeptilisest suhtumisest üle saadud.

- **Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi** regionaalarengu osakonna juhataja Priidu Ristkok andis ülevaate ministeeriumi portfelli kuuluvatest ÖÜF meetmetest:

KOV meede läheb plaanikohaselt; märtsis sai investeringute kava allkirja, 6 projekti said heakskiidu ning 1 jäi reservnimekirja. Aprillis oli põhitaotluse tähtaeg, kõik KOV'id esitasid vajalike dokumente, hetkel käib kontroll ning juunis saavad kõik otsused eeldatavalt tehtud.

Piirkondliku algatuse toetusmeetme rakendamine on läinud oodatust paremini. Taotlusvoorud on kolmes kategoorias – väikesed, keskmised ja suured projektid.

Väikeprojektide taotlusvoor on olnud jooksvalt avatud juba 2023. a lõpust. Praeguseks on selles kategoorias toetatud 23 projekti, sh hästi palju noortele suunatud projekte. Märtsis – mais oleme läbi viinud IVEK'i toel seminaride sarja, et parendada potentsiaalsete taotlejate projektikirjutamise oskusi. Taotluste esitamise tempo on stabiilne; voor võiks jääda avatuks kuni perioodi lõpuni.

Keskmise suurusega projektide voor oli avatud jaanuarist aprillini. Vooru eelarve oli u 2 mln eurot, kuid esitatud sai 63 taotlust toetuse sooviga kokku 8+ mln eurot. Enamus on pehmed tegevused, aga mõned põhivarainvesteeringud ka. Mais – juunis hinnatakse ära, Jaanipäevaks otsused käes. Vooru maht on REM valmis suurendama, kui enamust projekte saavad hindamisest läbi.

Suurte projektide voor veel käib. 25 taotlejat käisid eelnõustamisel, toetuse soov on kokku 20+ mln eurot, vooru maht on aga u 10 mln eurot, nii et ka siin on huvi olnud suurem, kui oodati. Rohkem suurte projektide kategoorias voorusid ei tule.

5. ÖÜF kava lõpliku muudatusettepaneku tutvustus ja arutelu

Rahandusministeeriumi õiglase ülemineku protsessi koordinaator Ivan Sergejev andis ülevaate kaalutlustest, millest juhtkomisjon peab lähtuma ÕÜF kava lõpliku muutmissetpaneku otsustamisel ning tutvustas uuendatud väljamaksete prognoose:

- Valitsuse mandaat ÕÜF kava muutmise algatamiseks oli RM-ile antud eelmise aasta novembris. VV 4.04 kabinetis otsustati edasi liikuda kahe variandiga: variandi A fookuses oli elektrivõrgu tugevdamine, variandi B keskmes – IVKH psühhiaatriakeskus.
- Nimetatud otsuste alusel on rahandusministeerium pidanud mitteametlikke läbirääkimisi Euroopa Komisjoniga ning valmistanud koostöös seotud ministeeriumidega ette ÕÜF kava muutmiseks vajalikke materjale, seirates samal ajal aktiivselt olemasolevate meetmete, eelkõige ettevõtlustoetuste edenemist.
- Ida-Viru Keskhaigla psühhiaatriakliiniku projekt on küll hea ettevalmistusega, aga Euroopa Komisjon ei toeta soovitud mahus selle rahastamist ÕÜF-ist; peame otsima muid allikaid. MKM-i võrkudega liitumise soodustamise meetmettepaneku puhul on Euroopa Komisjoni hoiak soosiv, kuid siseriiklikult on meetmetega seotud üksikasjad endiselt lahtised ja puudub kindlustunne, kuivõrd realiseeritav see on. Indrek Kaing MKM-ist annab peatselt detailsemat ülevaadet.
- Vaatamata sellele, et teatud vahendite alakasutamise risk püsib, on 2023. a detsembris jõustunud leevendused ÕÜF ettevõtlusmeetmetes ning EISA, IVEKi ja IVIA koostöö selgelt omanud mõju: kui 2024. a jaanuaris prognoosis MKM koos EISA'ga, et kasutamata võib jääda 63 miljonit eurot, siis praeguses olukorras prognoosib EISA, et kasutamata võib jääda kuni 36,3 miljonit eurot. Uue dünaamikaga arvestades tundub 2026. aasta lõppu väljamaksete eesmärk olevat saavutatav, kuid EISA poolt välja toodud riskid on väga reaalsed ning hetkeseisuga on väljamakseid siiski väga vähe – vaid 2,97 mln eurot, ehk alla 1% ÕÜF mahust.
- Kokkuvõttes, hetkel ei ole enam põhjust ettevõtlustoetuste eelarvet märkimisväärselt kärpida, kuid endiselt on põhjendatud riskide maandamiseks ÕÜF kava muutmine – küll väiksemas mahus, kui esialgu plaanisime.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi äriarenduse ja ekspordi valdkonnajuht Indrek Kaing tutvustas elektrivõrgu tugevdamise meetme ettepaneku hetkeseisu:

- Elektrivõrgu teema tekkis seoses sellega, et maakonda tulla soovivad tööstusettevõtted vajavad täiendavaid liitumisvõimsusi. Esialgne mõtte oli luua võrguettevõtjatele suunatud meede, mille puhul 50% oleks investeringutoetus ja 50% oleks võrguettevõtja enda kanda. Praktikast see aga nii ei käi. Erinevaid mudeleid arutades, oleme jõudnud arusaamani, et lahenduse leidmiseks oleks vajalik ministeeriumi ja võrguettevõtte vahel lepingu sõlmimine, ning investeringukulude katmine 100% ulatuses riigi eelarvest (põhimõtteliselt, oleks tegu riikliku tellimusega).
- Lual on täna teoreetiliselt 4 objekti – Jõhvi tööstuspark (investeringuvajadus: 10,5 mln eurot), Kohtla-Järve tööstuspark (5,5 mln eurot), Narva Kulgu tööstuspark (6 mln eurot), Sillamäe tööstusala (6 mln eurot) – kokku siis u 28 mln eurot. Probleemi peab lahendama nii kui nii, kas ÕÜF-i abil või ilma selleta. Teoreetiline juriidiline lahendus on MKM-il olemas, aga see on kulukas. Võib 4-st valida ja ära teha kaks objekti või ühe. Kõige pakilisem on Jõhvi, mis on ka kõige kallim.
- Tänapäevaks ei ole veel ühtegi asja ära tellinud, nii et tegu on suhteliselt ajakriitilise teemaga.

Valitsuse Ida-Viru esindaja Jaanus Purga pakkus oma nägemust ÕÜF kava muudatusest:

- Mitme asjaga on hästi, aga mõnedega ei ole ka. Korterelamute meede on veninud, teadmismahuka piloottaristu toetusmeede ka. Väljamaksetega on probleem, seda enam on kurb kuulda Mare Roosilehe tagasisidet. Positiivne on see, et VKE ja suurinvesteeringu meetmes on seis märgatavalt paranenud tänu IVEK-i, EAS-i ja IVIA-le. Ivanile kiitus VKG otsuse ära toomise eest, ja kommunikatsiooni korraldamise eest. REM Juliale kiitus Piirkondliku algatuse toetusmeetme rakendamise koordineerimise eest.
- Minu ettepanek: ÕÜF kava mitte muuta.

Rahandusministeeriumi õiglase ülemineku protsessi koordinaator tutvustas Rahandusministeeriumi nägemust ÕÜF kava muutmisest:

- Oleme nõus, et olukord on muutunud ja hetkel ei ole põhjendatud märkimisväärselt ettevõtlustoetuste eelarvet kärpida. Samas, mõned riskid endiselt eksisteerivad.
- Rahandusministeeriumi ettepanek on: 1) mitte liikuda edasi elektrivõrkude meetmega, kuna uute numbrite valguses on see liiga suur ning sellega on liiga palju küsimusi; 2) suunata ettevõtlusmeetmete arvelt 5,1 mln eurot KOV investeeringute meetmesse ning 4 mln eurot inkubaatorite meetmesse (mõlemad on eelnevalt saanud juhtkomisjonilt kõrgeid hindeid). Samuti, peab ÕÜF kavasse sisse viima eelarvelise mõjuta muudatusi (sh kaugküte meetme jagunemine kaheks, jms).

Ida-Viru Investeeringute Agentuuri juht Teet Kuusmik selgitas täiendavalt inkubaatorite meetme eelarve suurendamise vajadust:

- Inkubaatorite peale oli esialgu eraldatud 20 mln eurot. Neist, Narva tööstusinkubaatori käskkiri on allkirjastatud, riigihange on välja kuulutatud, kuu jooksul tulevad pakkumised, ehitustöödega alustatakse eeldatavalt juuli kuus. Projekt liigub heas tempos.
- Jõhvisse oli aga planeeritud esialgu ühe objekti ehitamine, kuid projekti arendamise käigus selgus, et riigiabi reeglitest tulenevalt peab rajama kaks eraldi hoonet: digi-inkubaatorit (kontorihoonet tüüpi hoone) ning filmistuudiot kompleksi koos tugiruumidega. Kaks hoonet on üksteisega sünkroonis, kuid toimivad eraldiseisvate objektidena: mõlemal on vaja rajada oma välisvõrgud, parklad, jne. See suurendab eelarvet u 2 -2,5 mln euro võrra.
- Lisaks, PEEK meetmest taotlesime toetust taristu ehituseks Jõhvi tööstuspargis (kus inkubaatorid asuksid), kuid seal ei saadud. Ehk, rahastada on vaja taristu väljaehitamist kuni hooneni. Vajalik eelarve: u 1,5 -2 mln eurot.
- Hetkel on kõik valmis kooskõlastusringile esitamiseks. Kui täiendav eelarve eraldatakse, siis oleme valmis projekti realiseerimisega kohe pihta hakata. Tegu on ajakriitilise projektiga. Vajadusel, võetakse laenu, kui riigihangete tulemusena selgub, et objektid on veel kallimad.

Juhtkomisjoni liikmete poolt tõstatatud küsimused / seisukohad / arutelu:

1. *Kommentaar (Jaanus Purga):* Nõus KOV meetme eelarve suurendamisega, kuid mitte inkubaatorite meetme eelarve suurendamisega.
2. *Kommentaar (Margus Ilmjärv):* Jõhvi inkubaatoriga on seotud ikka väga suured lootused, et see võimaldab ettevõtlust mitmekesisendada ja tuua maakonda uued tuuled. See on olnud üks ülemineku protsessi üks säravamaid ideid – kui see nüüd ära jääks, oleks väga halb. Toetan sellele lisaraha andmist – kui mitte muudest meetmetest, siis suurinvesteeringu meetmest.
3. *Kommentaar (Anu-Maaja Pallok):* Inkubaatorite meetmesse lisavahendite leidmine on

põhjendatud, kuna protsessid on juba töös ja vajadused on tuvastatud. Lisaeelarve vajadus ei ole suur, ning ülebroneeringu tegemine aitab välja ettevõtlusmeetmeid, vajadusel. Ootused ja vajadused on suured.

4. *Kommentaar (Teet Kuusmik):* Filmistuudiotemaatika on täiesti uus majandus, mis on suunatud noortele inimestele ja Ida-Virumaa start-up kogukonna arendamise ja majanduse mitmekesistamise vaatest väga oluline.

Täiendav küsimus (Ivan Sergejev): Kas on võimalik, et inkubaatorite lisaraha tekib IVIA omafinantseeringust?

Vastus (Teet Kuusmik): IVIA sihtasutusena ei ole nii hästi kapitaliseeritud, et võtta 4 mln eurot laenu. Kui täiendavat toetust ei saa, siis ilmselt miski jääb lihtsalt tegemata.

5. *Kommentaar (Martti Kalvik):* Toetame Jõhvi inkubaatoriga edasi liikumist, arvestades lisaeelarve väikese mahuga, et see projekt lõpuni ära teha. KOV meetme puhul – pigem selleks ei kärbi ja lahendaks seda vajadust nt ülebroneeringuga.

6. *Kommentaar (Meelis Kuusk):* Toetan KOV-i meedet.

7. *Kommentaar (Pille Sööt):* Inkubaatorite jaoks vajalike investeeringute ellu viimisest sõltub ka tugiteenuste meetme eesmärkide saavutamine.

8. *Küsimus (Jaanus Purga):* Ülebroneeringute kohta: kuidas see tehniliselt käib? Et kui heakskiidetud projekte ongi rohkem, kui raha, mis siis saab?

Vastus (Triin Tomingas): Kui nii juhtub, siis peab leidma vahendeid muudest vahenditest, nt riigieelarvest.

Otsustati:

1. Suurendada KOV meetme eelarvet ettevõtlusmeetmete arvelt 5,1 mln euro võrra;
2. Suurendada inkubaatorite meetme eelarvet ettevõtlusmeetmete arvelt *kuni* 4 mln euro võrra. Ida-Viru esindaja Jaanus Purga jäi eriarvamusele ning ei pidanud põhjendatuks 4 mln euro andmist Jõhvi inkubaatori jaoks, kuid jäi nõusse sellega, et võib anda nii palju kui põhjendatud on. Seega, otsustati, et juhul kui hangete läbiviimise tulemusena selgub, et reaalne lisaeelarve vajadus inkubaatorite meetmes on väiksem, siis ülejäänud vahendeid kantakse tagasi ettevõtlustoetuste eelarvesse.
3. Muud ÖÜF kava muudatusettepanekud jäävad praegu ootele.
4. Ülebroneeringute võtmise teema juurde tullakse vajadusel tagasi 2025. a.

6. Muud küsimused

Valitsuse Ida-Viru esindaja Jaanus Purga toonitas, et vaatamata ettevõtlusmeetmete paranenud seisule, peame endiselt pingutama, et kõik huvitatud ettevõtted esitaksid oma taotlusi niipea kui võimalik.

Koosoleku lõpp.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaanus Purga

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Ivan Sergejev

Protokollija